

Розширення програми Нансена

16 лютого 2023 року лідери парламентських фракцій, прем'єр-міністр, міністр фінансів і президент Зеленський презентували норвезьку програму Нансена для України.

Програму Нансена підтримали усі партії Стортингу, а політичну угоду було підписано лідерами парламентських фракцій.

Міжпартійна підтримка України і боротьби її народу за свободу є виявом широкої та сильної підтримки України з боку народу Норвегії.

Україна бореться за власну свободу, а також за цінності та інтереси, які є ключовими для Норвегії. Усі партії в складі Стортингу наголошують, що Норвегія продовжуватиме підтримувати боротьбу за захист та відбудову України до тих пір, поки це буде потрібно Україні.

Коли програма була представлена, допомога складала 15 мільярдів норвезьких крон щороку на період 2023-2027 роки, загалом 75 мільярдів норвезьких крон. Допомога мала бути гнучкою та виходити з потреб українців.

З моменту початку програми Нансена обсяг річної фінансової допомоги неодноразово підвищувався. У 2023 році допомога склала 20 мільярдів норвезьких крон, у 2024 році – 27 мільярдів норвезьких крон.

Партії Стортингу вважають ситуацію в Україні ще більш критичною, ніж на момент, коли було розпочато програму Нансена. Існує потреба в більшій і швидшій допомозі, як військовій, так і цивільній.

Тому партії підтримують розширення програми Нансена. Було встановлено мінімальну суму щорічного фінансування у розмірі 15 мільярдів норвезьких крон. Це означає, що фінансування протягом одного року, яке перевищує цю суму, не буде вираховуватися із загальної суми, як це було визначено раніше. Таким чином, можливе додаткове фінансування протягом кожного року додаватиметься до загальної допомоги. Програма також подовжена на три роки, до 2030 року включно. Це допоможе Україні та міжнародним партнерам мати довгострокову перспективу.

На 2025 рік партії мають різні пропозиції щодо збільшення фінансування понад базових асигнувань в 15 мільярдів норвезьких крон. Кілька партій запропонували збільшити асигнування на основі своїх альтернативних бюджетів на 2025 рік, за які вони голосуватимуть. Це не ставить під сумнів однаковість у питаннях значення, структури та тривалості програми Нансена.

Після переговорів між лідерами парламентських фракцій у Стортингу восени 2024 року всі сторони домовилися про виділення на програму Нансена щонайменше 35 мільярдів норвезьких крон.

Допомога на 2025 рік розподілитиметься таким чином, що 22,5 мільярдів норвезьких крон буде спрямовано на військову допомогу і 12,5 мільярдів норвезьких крон – на цивільну та гуманітарну допомогу. Пріоритетними напрямками буде підтримка українського ОПК та енергетичної безпеки. Цю підтримку буде розбудовано на основі демократичних інститутів, верховенства права та сильного громадянського суспільства.

Більшість партій виступили за відновлення підтримки країнам, що розвиваються та постраждали від наслідків війни. Партії погоджуються, що гуманітарні принципи повинні й надалі лежати в основі норвезької допомоги. Збільшення цивільної підтримки України відбувається не за рахунок зменшення зусиль Норвегії для допомоги під час інших криз. Партії уточнюють у власних бюджетах рівень цієї іншої допомоги.

Уряд і політичні партії й надалі підтримуватимуть регулярний контакт як щодо ситуації в Україні, так і щодо програми Нансена. Це відбувається відповідно до політичної домовленості щодо програми Нансена як через звичайний процес консультацій між урядом і Стортингом, так і через зустрічі між урядом і лідерами фракцій. Уряд виступить з ініціативою переговорів між партіями у зв'язку з роботою уряду над доопрацьованим держбюджетом на 2025 рік.

Усі сторони наголошують на важливості якісного контролю та аудиту таких великих асигнувань для країни, яка перебуває у стані війни та має значні проблеми, пов'язані з корупцією. Уряд надасть Стортингу детальний звіт про цю роботу та проведе у діалозі зі Стортингом оцінку подальших заходів.